

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2000-759

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos
Tekijä-Författare-Author Miettinen, Sonja Aune Maria		
Työn nimi-Arbetets titel-Title Aina he ovat mukana olleet - dialogeja kuolleen vanhemman kanssa omaelämäkerrallisessa tilassa		
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipolitiikka		
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2000-11-14	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 103
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksen kohteena on omaelämäkerrallisen kerronnan relationaalisuuden aspekti naisten omaelämäkerroissa. Tarkoituksena on osallistua keskusteluun omaelämäkertatutkimuksen kentällä, joka koskee omaelämäkerran autonomisuutta ja relationaalisuutta. Ensin feministisesti orientoituneet naistutkijat kyseenalaistivat miehisen omaelämäkertakirjoittamisen mallin, joka perustui yksilön autonomisuuteen ja individuaalisuuteen, ja jonka katsottiin sopivan huonosti naisten omaelämäkertoihin. Sittenmin jako relationaaliin naistarinoihin ja autonomisiin miestarinoihin on kyseenalaistettu ja esitetty, että relationaalisuus saattaa olla omaelämäkerrallisen kerronnan kulmakivi niin miehillä kuin naisillakin. En lähde etsimään niinkään naistarinoiden erityisyyttä suhteessa miesten tarinoinhin sinänsä vaan enemmänkin pyrin vain erittelemään tarkemmin niitä linkkejä, joissa toisten kuvaus ja kertomus itsestä yhdistyvät.</p> <p>Tutkimuksen aineistoksi on valittu kaksi julkaistua omaelämäkerrallista teosta: Pirkko Saision (1998) Pienin yhteinen jaettava ja Carolyn Steedmanin (1986) Landscape for A Good Woman. Molemmissa teoksissa suhteet toisiin asetetaan merkittäväksi omaelämäkerralliseksi teemaksi ja reflektion kohteeksi. Relationaalisuus konkretisoituu minulle näissä teksteissä vanhempien ja sukhistorian teemoissa. Luen tekstejä kiinnittäen huomiota vanhempien ja sukhistorian kuvaukseen ja siihen miten ne jäsentyvät osaksi tyttären omaelämäkertaa. Mitään spesifiä tutkimusmetodia ei ole. Tähtään teorian vuoropuheluun aineistoksi valittujen teosten kanssa. Tutkimuksen painopiste on teoreettisessa pohdinnassa. Kysymys on uusien näkökulmien ja kysymyksenasettelujen etsimisestä.</p> <p>Tutkimuksen aineistossa relationaalisuus tihentyy vanhemman kuollessa, ja synnyttää tarpeen oman ja merkittävien toisten tarinan tarkistamiselle. Vanhemman kuolema aiheuttaa särön tyttären minäkuvassa, ja luo paineita identiteetin uudelleenjäsentämiselle. Käytän käsitettä omaelämäkerrallinen tila tuomaan esille vanhemman kuoleman jälkeiseen aikaan kytkeytyvää muistelemisen ja kirjoittamisen prosessia. Kysymys on samalla myös myöhäismodernista itserefleksiivisestä minän rakentamisen projektista, joka aktivoituu erityisesti elämän muutos- ja kriisikohdissa. Myöhäismodernit tendenssit tunkeutuvat mukaan myös vanhemmista ja suvusta kirjoittamiseen. Taustalla on repeytyminen irti lapsuuden paikoista, suvusta ja perheestä. Kun ihmiset yksilöllistyvät, sukupolvien väliset ketjut katkeavat.</p> <p>Myöhäismodernissa vanhempien kuoleman jälkeinen omaelämäkerrallinen prosessi pitää sisällään ristiriitaisia aineksia. Toisaalta kirjoittaja kantaa mukanaan vanhempiaan, vaikka nämä olisivat jo kuolleet, sekä sukhistorian tarinoita ja myyttejä. Perheen ja suvun perinnöt muovaavat hänen elämänsä vielä aikuisuudessakin. Perhe ja suku tarjoavat rajat omaelämäkerralliselle tilalle, kehyksen, jonka sisällä omaa identiteettiä voidaan eritellä. Samalla kirjoittaja on tietoinen omasta yksilöllisyydestään ja yksinäisyydestäänkin. Kun paikka sukupolvien ketjussa ei ole ennalta määrätty, suhteista vanhempiin ja sukuun tulee reflektion, arvioinnin ja uudelleenmäärittelyn kohteita. Irrallisuus perheen ja suvun kaltaisista yhteisöistä luo tarvetta kirjoittaa niistä, ja tuo kirjoittaminen ilmentää omaelämäkerrallisessa tilassa tapahtuvaa kiinnittymistä niihin. Vanhempia muistelevien, toisen vanhemman kuoleman jälkeen kirjoitettujen omaelämäkerrallisten tekstien ilmestyminen markkinoille antaa aihetta pohtia, onko kysymyksessä jonkinlainen buumi. Ehkäpä relationaalisuus, itsen esittäminen suhteessa toisiin, on myöhäismoderniin kulttuuriin sisältyvä merkitysrakenne tai itsen esittämisen strategia, joka perustuu käsitykselle ihmisestä pohjimmiltaan relationaalisena subjektina.</p> <p>Keskeiset lähteet:</p> <p>GIDDENS, ANTHONY 1991: Modernity and Self-identity. Self and Society in Late Modern Age.</p> <p>MILLER, NANCY K. 1994: Representing Others: Gender and the Subjects of Autobiography sekä 1996: Bequest and Betrayal. Memoirs of A Parent's death.</p> <p>HYVÄRINEN, MATTI, EEVA PELTONEN JA ANNI VILKKO (toim.) 1998: Liikkuvat erot - sukupuoli omaelämäkertatutkimuksessa.</p> <p>VILKKO, ANNI 1997: Omaelämäkerta kohtamispaikkana. Naisen elämän kerronta ja luenta.</p>		
Avainsanat-Nyckelord-Keywords vanhemmat - elämäkerrat - naiset naiset - identiteetti - elämäkertatutkimus		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information		